

© Carmen Stănescu și Adrian Pinteau în «Menajeria de sticlă» de Tennessee Williams

EXPRIMAREA INEXPRIMABILULUI (NE)INTUIT

MENAJERIA DE STICLĂ de Tennessee Williams. Traducere: Anda Boldur ● **TEATRUL NAȚIONAL DIN BUCUREȘTI** ● Data premierei: 25 martie 1992 ● Regia: Mihai Manolescu ● Costume: Diana Ioan ● Decoruri: Victor Crețulescu ● Distribuția: Carmen Stănescu (Amanda Wingfield), Aimée Iacobescu, Magdalena Cernat (Laura Wingfield), Adrian Pinteau (Tom Wingfield), Răzvan Ionescu, Vasile Filipescu (Jim O'Connor).

O destul de îndelungată experiență de spectator (nici măcar de critic de teatru, ci pur și simplu de spectator) m-a învățat că tot ce poate fi mai nereușit între nereușitele scenice este spectacolul plictisitor. Împotriva lui nu ai cum să lupți, nu te poți apăra în nici un fel; se prelinge asupra-ți timp de două sau trei ore lungi, cît veacul. Monoton, vîscos, aparent pașnic, dar de fapt nemilos. Cu tenacitatea senin-cuigașă a pisălogului care nu are nimic de spus, drept care vorbește, și vorbește, și vorbește la nesfîrșit.

Cam asta e senzația pe care ți-o lasă spectacolul cu *Menajeria de sticlă* de Tennessee Williams, pus în scenă de Mihai Manolescu la Teatrul Național din Bucu-

rești. Cu o prețiozitate cam pîcloasă, regizorul ne explică în programul de sală: «Abundența de simboluri la care recurge autorul încearcă să circumscrie cît mai îndeaproape inexprimabilul intuit. Călea adecvată nu poate fi decît cea poetică ce se disociază printr-un conflict stilistic de un criticism pragmatic provocator de comedie». Sincer vorbind, noi n-am descifrat în desenul regizoral nici urmă de conflict — stilistic ori ne-stilistic —, n-am prins momentul cu disocierea, am scăpat criticismul pragmatic, astfel încît, în cele din urmă, se cheamă că n-am reușit să intuim inexprimabilul. De fapt, noi ne-am fi mulțumit și cu limitele prozaice ale exprimabilului cu condiția să fi fost o exprimare cît de cît limpede. N-a fost să fie!

Și atunci, ce-a fost să fie? Decoruri (Victor Crețulescu) și costume (Diana Ioan) pe care aveai tot timpul senzația că le-ai mai văzut — și nu o dată —, dar că nici atunci nu ți-au plăcut. Efecte sonore ca la operetă, dacă la operetă montările ar mai fi azi cum erau acum trei decenii (probabil că nu mai sînt). Lumini cărora am dibui o semnificație anume (în afara aceleia cu «unde» jucate pe chipuri, pe care preferăm să n-o discutăm). Și interpretarea. În această privință, scape cine poate. Și cum poate. Carmen Stănescu

apelează la o solidă, verificată tehnică de teatru, astfel încît dă personajului o imagine întru totul plauzibilă (că seamănă cu alte personaje, din alte spectacole, vina nu este cîtuși de puțin a actriței). Răzvan Ionescu reușește cîteva momente de teatru foarte bun, în care se întîlnește efectiv, creator cu piesa și cu personajul; cînd se întîlnește însă cu montarea, umorul e gros, dramoleta — ieftină. Din nou, nu e vina lui. Nici a lui Adrian Pinteau, dacă personajul său — pescăruș silit să nu-și deschidă aripile — vorbește adesea ca un ucenic la sculărie. Mai evadează și Pinteau, uneori, din «concepția regizorală», spre deplina satisfacție a publicului spectator, dar din păcate (sau din disciplină artistică) revine repede la «conflictul stilistic» despre care vorbeam. Victimă a propriei corectitudini profesionale, probabil, Aimée Iacobescu nu-și îngăduie abateri de la «firul roșu» al mizanscenei. Neșansa actriței, neșansa spectatorilor și, nu în ultimul rînd, a eroinei, condamnă să rămînă virtuală pensionară a unei case de sănătate și nu — așa cum credea Tennessee Williams, dar ce știu autorii despre personajele lor?! — o făptură fragilă a cărei sensibilitate agresată de opacitatea brutală a societății o face să pară bizară.

CRISTINA DUMITRESCU